

Setembre 2005
Núm. 105
3a. època

Acull!

*Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

**VENIU, PUGEM A LA MUNTANYA DEL SENYOR,
AL TEMPLE DEL DÉU DE JACOB**

(ISAÏES 2,3)

Acull!

*Butlletí dels Oblats Benedictins
de l'Abadia de Montserrat*

SUMARI

- 3 **UNA SALUTACIÓ**
- 4 **PARAULES DEL PAPA BENET XVI**
- 5 **EL MESTRATGE DE SANT BENET
CONTINUA VIU**
Pare Abat Josep Ma. Soler
- 7 **COMUNIÓ DE TAULA, SERVEI ECLESIAL**
Pare Cebrià Pifarré
- 9 **EL PROÏSME ÉS JESÚS**
Pare Martí Roig
- 11 **NO TINGUEU POR, QUE SÓC JO; ...I JESÚS
DONÀ LA MÀ A PERE**
Pare Jordi Castanyer
- 13 **LES PORS, ELS FANTASMES I ELS DIMONIS
D'AVUI**
Pare Lluís Planas
- 17 **NO TINGUEU POR**
Pare Lluís Planas
- 21 **TINGUEU EN VOSALTRES ELS MATEIXOS
SENTIMENTS DEL CRIST JESÚS**
Alexander Schmemmann

CR — N I C A

- 22 **EXCURSIÓ A VIC,
SANT JOAN DE LES ABADESSES I RIPOLL**
Ramona Solans
- 24 **VIATGE A L'ARAGÓ,
A NAVARRA I AL PAÍS BASC**
Ramona Solans

NOTIFICACIONS

- 30 **DOMINICA LAETARE**
- 31 **ELS NOSTRES DIFUNTS
CALENDARI D'ACTIVITATS**

Setembre 2005
Núm. 105
3a. època

Imprimeix: Bengar Gràfiques
Lluís Companys, 62
GRANOLLERS

Dipòsit legal: B-2907-1996

UNA SALUTACIÓ

Teniu a les mans, benvolguts lectors, un nou Acull. Aquest número, tot just sortit del forn per més que l'hauries d'haver rebut ja fa uns mesos, és el primer que, bo i aprofitant material ja recollit anteriorment, enllesteix la nova Junta de la Fraternitat d'oblats i oblates de Montserrat. En efecte, en un mateix dia de principis de març, concretament en la dominica Laetare d'enguany, s'esdevenia el nomenament d'un nou consiliari i l'elecció d'una nova presidenta. Som els qui signem aquestes ratlles de salutació a l'hora d'agafar, juntament amb d'altres, el relleu de mans dels qui ens han precedit.

L'Acull porta ja un llarg camí, gràcies a l'esforç, a la imaginació i a la traça de diversa gent; i a la col·laboració de molts. I no és únicament un camí llarg i un camí fet entre molts sinó també, i això és l'important, un camí bonic, digne; un camí, encara, que s'ha anat adaptant a temps nous i que, al llarg de diverses etapes, ha anat assolint noves fites sempre més altes. Es tracta, doncs, de continuar en la mateixa direcció; i amb una actitud i amb una il·lusió semblants. És evident que, ni que sigui de manera imperceptible, les persones anem posant un estil concret en allò que fem, però el desig de tots és que l'Acull continuï oferint pàgines que alimentin l'esperit i que, per mitjà d'informacions i d'aportacions dels oblats mateixos, fomentin la nostra comunió, la nostra fraternitat. I procurant que el llistó que hem rebut no decaigui.

Ens agradarà, és clar, de rebre suggeriments, siguin del tipus que siguin, tant de cara a millorar o corregir els diversos aspectes de l'Acull com de cara a afegir-hi o suprimir-ne algunes coses, per bé que ningú no ignora que d'una revista -de qualsevol producte, de fet- no tot plau igualment a tothom. D'altra banda, i atesa la vinculació de tots nosaltres a Montserrat, no podem oblidar que tenim a l'abast no únicament un ample ventall de llibres sinó també diverses revistes editades igualment per l'abadia i que, entre aquestes i aquells, omplen sobradament les inquietuds que podem sentir pel que fa a àmbits culturals, eclesials, de coneixement de la vida montserratina o del pensament i de les problemàtiques actuals: Serra d'Or, Documents d'Església, Qüestions de Vida Cristiana, Butlletí del Santuari... L'Acull, amb tota la dignitat però també amb tota la modèstia que calgui, no vol ser sinó un element més de cohesió, de lligam, entre tots els membres de la Fraternitat d'oblats i oblates de Montserrat i també amb tots aquells que, per la raó que sigui, s'hi senten especialment vinculats. I ho fa tenint sempre ben present, i fomentant-lo, l'esperit de nostre pare sant Benet i de la seva Regla. Així ha estat fins ara i procurarem que en endavant ho continuï essent. Amb l'ajut de tots, que ja des d'ara agraïm. ∞

Jordi Castanyer, Consiliari
Maria Dolors Tresserras, Presidenta

DE LES PARAULES DEL PAPA BENET XVI PRONUNCIADES EN LA VIGILIA DE SANT BENET

Demà se celebra la festa de sant Benet abat, patró d'Europa, un sant pel qual sento un amor particular, com es pot intuir per haver triat el seu nom. Nascut a Núrsia, entorn de l'any 480, Benet va fer els seus primers estudis a Roma, però decebut per la vida de la ciutat, es va retirar a Subiaco, on va romandre durant uns tres anys en una cova -el famós "Sacro Speco"- dedicant-se totalment a Déu. A Subiaco, servint-se de les ruïnes d'una ciclòpia vil·la de l'emperador

Neró, al costat dels seus primers deixebles, va construir uns monestirs, i donà vida a una comunitat fraterna fundada en la primacia de l'amor de Crist, en la qual la pregària i el treball s'alternen harmoniosament a lloança de Déu. Anys després, a Montecassino, va donar plena forma a aquest projecte, i el va posar per escrit en la "Regla", la seva única obra que ha arribat fins a nosaltres. Entre les cendres de l'Imperi Romà, Benet, buscant abans que res el Regne de Déu, va semblar, potser sense ni tan sols adonar-se'n, la llavor d'una nova civilització, que es desenvoluparia tot integrant els valors cristians amb l'herència clàssica, d'una banda, i les cultures germànica i eslava per una altra.

Hi ha un aspecte típic de la seva espiritualitat, que avui voldria subratllar d'una manera particular. Benet no va fundar una institució monàstica orientada principalment a l'evangelització dels pobles bàrbars, com els altres grans monjos missioners de l'època, sinó que va indicar als seus seguidors com a objectiu

fonamental de l'existència o, més ben dit, l'únic objectiu, la recerca de Déu: "Quaerere Deum". No obstant això, sabia que quan el creient entra en relació profunda amb Déu no pot accontentar-se de viure de manera mediocre, amb una ètica minimalista i una religió superficial.

Des d'aquesta perspectiva, s'entén millor l'expressió que Benet va prendre de sant Cebrià i que, en la seva "Regla" (IV, 21), sintetitza el programa de vida dels monjos: "Nihil amoris Christi praeponere", "No anteposar res a l'amor de Crist". En això consisteix la santedat, proposta vàlida per a cada cristià, que s'ha convertit en una autèntica urgència pastoral en la nostra època, en la qual s'experimenta la necessitat d'ancorar la vida i la història en sòlides referències espirituals.

Maria és model sublim i perfecte de santedat, que va viure en constant i profunda comunió amb Crist. Invoquem la seva intercessió, al costat de la de sant Benet, perquè el Senyor multipliqui també en la nostra època homes i dones que, a través d'una fe il·luminada, testimoniada en la vida, siguin en aquest nou mil·lenni sal de la terra i llum del món. ∞

EL MESTRATGE DE SANT BENET

CONTINUA VIU*

PEL PARE ABAT JOSEP MARIA SOLER

Estimat Sr. Bisbe; estimats germans i germanes:

Sant Gregori, uns anys després de la mort de sant Benet, deia referint-se al Pare de monjos: “encara avui resplendeix amb fets prodigiosos” (Diàlegs, II, 38). D’alguna manera també ho podem dir als nostres temps. Sant Benet resplendeix encara avui, quinze segles després de la seva mort. Resplendeix per la seva Regla, amarada d’aquella saviesa divina de la qual ens ha parlat la primera lectura. Una saviesa que és do del Senyor i que il·lumina la intel·ligència i amoreix el cor, i per això porta a obrar amb bondat i justícia. La Regla està tota centrada en Jesucrist, estimat per damunt de tot (cf. RB 5, 2), i en els homes i dones que en són imatge. La seva finalitat és ajudar a viure segons la Saviesa divina i ajudar a fer comunitat cristiana; per això es fa ressò de les normes que donava sant Pau a la segona lectura. Ensenya a tenir sentiments de compassió, de bondat, d’humilitat, de serenor, de paciència, de perdó, de capacitat d’acollir l’altre tal com és, de posar els propis dons al servei del bé comú. El model és l’amor amb què estima Jesucrist, i la font per viure-ho es troba en la pregària i en la Paraula de Déu interioritzada.

Aquesta Regla, que sant Benet mateix en la seva humilitat defineix com a “mínima”, per a principiants (cf. RB 73, 1.8), no sols ha servit i serveix per donar vigor espiritual a les comunitats monàstiques, sinó que conté unes pautes de convivència que poden servir per fer fructífer el diàleg intraeclesial i, també, en un abast més ample, poden servir per a la construcció dels pobles d’Europa, dels quals és patró, i de la Unió europea mateixa.

Sant Benet resplendeix encara avui per la seva Regla. Però també resplendeix per mitjà dels seus monestirs. Voldria que m’entenguéssiu bé. No vull dir que els monjos siguem un fidel reflex de l’home de Déu que era sant Benet; llevat d’algunes excepcions encoratjadores, la majoria estem lluny de l’ideal que ens proposa la Regla. Vull dir que les comunitats monàstiques tenim una missió i unes responsabilitats particulars en el moment actual de la vida de l’Església i del desenvolupament de la societat. En una reunió d’abats celebrada a Subiaco el maig passat vàrem constatar que hi ha “una gràcia de Déu particular en el monaquisme d’avui a favor de l’Església i del món”. I afegíem que el contrast entre aquesta gràcia i la fragilitat dels monjos i de moltes comunitats que veuen,

sobretot a Europa, com van disminuint els seus efectius, encara posava més de relleu que era una gràcia de la qual cap monjo ni cap monestir no es podia gloriar.

El monaquisme és actualment portador d’una responsabilitat i d’una missió específica; és portador d’un heretatge a favor de l’Església i de la humanitat. Un heretatge, un tresor, tant a nivell espiritual com humà. Cal que els monjos siguem ben conscients d’aquesta responsabilitat que ens exigeix de viure a fons i d’oferir a tothom la nostra experiència.

A nivell espiritual hem de viure i de procurar transmetre la vida litúrgica i la lectura orant de la Paraula de Déu, com a font d’una espiritualitat sòlida, capaç de nodrir el desig del cor i de suscitar l’esperança, en la recerca comuna a tothom de satisfer l’anhel de felicitat i de plenitud, que no és altre que l’anhel de Déu. A nivell espiritual, encara, hem de testimoniar el tresor de la comunió eclesial. La comunitat monàstica està formada per un conjunt de germans als quals sant Benet ensenya a acollir-se i a escoltar-se mútuament i a escoltar l’abat, com a vincle de comunió fraterna i harmonitzador dels diversos carismes atorgats als seus germans de comunitat. D’aquesta

manera, es va fent un discerniment del que és millor en cada circumstància, segons el voler de Déu; per això també l'abat ha d'escoltar tots i cadascun dels germans. Aquest acollir i aquest escoltar, però, no sols estan en funció de la vida comunitària sinó que ajuden cada membre a construir-se com a persona per arribar a la maduresa. A més, els monestirs benedictins estan units entre ells amb uns vincles internacionals de comunió i tenen uns òrgans d'ajuda mútua.

En aquest sentit, cada comunitat monàstica estable és un signe visible de la comunitat eclesial que perllonga la fraternitat al llarg del temps a causa d'una fidelitat fonamental a Jesucrist i a l'Església. I la fraternitat entre monestirs és, semblantment, un signe visible de la comunió entre les Esglésies locals, sota el ministeri dels seus pastors en comunió amb el ministeri petrí del bisbe de Roma. En efecte, els diversos monestirs, tot respectant l'autonomia de cadascun, s'ajuden, es troben i discernen sinodalment sota la sol·licitud pastoral dels qui tenen una missió de guiatge a causa de la seva primàcia. ¿Potser hi ha una gràcia de Déu en aquesta sinodalitat monàstica per contribuir a il·luminar la comunió eclesial i la col·legialitat episcopal, i fer-la més rica i més entenedora ecumènicament?

Permeteu-me, abans d'acabar, de dir encara una paraula sobre l'heretatge a nivell humà del qual és portador el monaquisme avui. Si bé, lamentablement, no sempre hi reeixim al cent per cent, sant Benet ens ensenya a valorar totes les riqueses humanes de les quals és portador cada germà i la comunitat en el seu conjunt. A

• *Dibuix de Josep Obiols.*

valorar-les, a estimar-les i a aprofundir-les per tal que el resultat no sigui la disgregació o l'aïllament sinó la col·laboració i l'enriquiment de la comunitat i de la irradiació cap enfora que se'n pugui derivar. D'aquesta manera el monestir esdevé per als monjos i per als qui hi entren en contacte una escola d'humanitat, en la qual hem de progressar cada dia i cada dia hem d'esmenar-nos per millorar. Aquesta dimensió

humana no queda tancada en el si de la comunitat, sinó que s'obre a l'acolliment de tothom i es desplega, segons les possibilitats de cada monestir, en la irradiació espiritual, pastoral, intel·lectual, cultural o laboral.

Per què us he exposat tot això, germans? No pas per posar-nos cap medalla, que prou sabem els monjos com ens costa de tenir -i cito sant Benet- "si més no un començ de vida monàstica" (RB 73, 1). Ho he fet per tres raons. En primer lloc, perquè agraiu juntament amb nosaltres, els monjos, el carisma que Déu va atorgar al nostre Pare en la vida monàstica i el fet que encara avui continui resplendint i ensenyant a través de la seva obra. En segon lloc, perquè, membres vius del poble de Déu com sou, teniu dret a exigir-nos que us comuniquem la gràcia particular que avui Déu dóna a l'Església i al món amb la vida monàstica. He dit ben conscientment que teniu dret a exigir-nos-ho; aquest dret us el dóna sant Benet mateix a la Regla (cf. RB 64, 4). I, en tercer lloc, m'he esplaiat amb vosaltres sobre aquests punts perquè ens porteu a la pregària per tal que donem més importància al ser que no pas al fer. Perquè sapiguem buscar Déu de veritat (cf. RB 58, 7) i no anteposar res a l'amor del Crist (cf. RB 4, 21) en les coses ordinàries de cada dia, i en la veritat, la integritat i la simplicitat de la nostra vida humana. ∞

(*) *Homilia del pare abat en la solemnitat de sant Benet, l'11 de juliol d'enguany (Prov 2, 1-9; Col 3, 12-17)*

COMUNIË DE TAULA, SERVEI ECLESIAL

PEL PARE CEBRIÀ PIFARRÉ

En les tradicions sobre Jesús recollides als evangelis sovintegen els àpats.

Generalment sol tractar-se de relats en els quals Jesús apareix compartint la taula no solament amb el poble que ha escoltat la seva paraula sobre el Regnat de Déu sinó també amb publicans i pecadors. El Regnat de Déu i dels seus dons, no és potser quelcom d'imminent, pel que fa a la seva adjudicació als pobres, als qui pateixen fam, als qui ploren marginats en llur indefensió? La comunió de taula amb marginats i pecadors, els exclosos de la comunitat d'Israel a causa de llur situació d'impuresa legal, fou un dels gestos de Jesús considerats més blasfems per part dels mestres i doctors de la Llei. Només cal recordar les tres paràboles que sant Lluç reporta al capítol 15 del seu Evangeli: l'ovella esgarriada, la dona que, plena de joia, retroba la moneda de plata, el fill que retorna a casa del pare. Doncs bé, l'evangelista presenta totes tres paràboles talment una resposta als mestres i fariseus que "murmuraven entre ells i deien: "aquest home acull pecadors i menja amb ells".

És prou sabut així mateix que la imatge del banquet de festa

Jesús la va emprar de manera molt sintètica per il·lustrar aquella comunió de taula en el Regnat escatològic de Déu, en la qual els cridats, vinguts d'Orient i d'Occident, s'asseuran amb els patriarques d'Israel. Jesús hi beurà amb els seus la copa de vi, essència del gaudi de festa. Vist des d'aquest horitzó apareix sota una nova llum l'últim sopar, el que Jesús celebrà amb els seus deixebles a les vigílies de la passió. En aquest darrer sopar, resum de tots els àpats que Jesús celebrà al llarg de la seva vida, el gest del pa i del calze compartits hi és profecia de la seva gloriosa passió, i alhora inseparable tant de la comunitat dels deixebles, fruit preciós nascut del costat traspassat del Crist, l'anyell immolat de la nova pasqua, com de l'arribada del Regnat de Déu. Per això la taula de l'Eucaristia, en la qual els

deixebles de Jesús rememorem la santa cena del Senyor, constitueix l'essència mateixa del misteri del cristianisme. Amb un gran respecte pels nostres germans jueus, i evitant possibles malentesos, podríem dir que ara ja no és el Temple, el lloc on Déu congrega Israel i les nacions, sinó la comunitat de taula creada per Jesús mitjançant el lliurament de la seva vida. Que la comunió de taula hauria de ser com el paradigma de la comunitat messiànica aplegada per Jesús, ho deixen ben clar unes paraules de Jesús, reportades també per sant Lluç en el marc de l'últim sopar, a propòsit d'una disputa encetada pels apòstols sobre quin d'ells havia de ser considerat el més important. "Entre vosaltres -els digué el Senyor-, el més important s'ha de comportar com el més jove i el qui mana com el qui serveix. Qui és més important, el qui seu a taula o el criat que serveix? Oi que ho és el qui seu a taula? Doncs jo em comporto entre vosaltres com el qui serveix" (22,24s).

Em sembla que aquestes paraules de Jesús poden ajudar a entendre aquell fragment evangèlic en el qual sant Lluç reporta la instrucció de Jesús ran dels qui, convidats a un àpat de festa, buscaven d'ocupar els

primers seients (vegeu Lluc 14,1.7-11). De ben segur que els lectors grecs de Lluc devien copsar l'abast d'aquesta forma literària de conversa de sobretaula o symposion, en la qual un mestre imparteix lliçons de saviesa als comensals. L'àpat de festa de dissabte al migdia, un cop s'havia acabat l'ofici religiós de la sinagoga, no era precisament una bona oportunitat per a establir relacions de caràcter social? Senzill, humà, Jesús no es féu pas esquivar quan un dels principals fariseus el convidà a casa seva. Diu el text de Lluc que altres fariseus i doctors hi eren presents, observant Jesús amb curiositat. La paràbola que Jesús proposà, en notar que els convidats escollien els primers llocs, és plena de realisme i de bon humor.

Que els qui estan segurs de tenir un lloc d'honor en una avinentesa de caràcter social acostumen a arribar quan ja tot és a punt, deu ser una xacra antiga. Jesús no féu sinó glossar una norma de prudència que era patrimoni del sentit comú: "Quan algú et convidi a un banquet de casament, no et posis al primer

lloc: si hi hagués un altre convidat més important que tu, vindria el qui us ha convidat a tots dos i et diria: cedeix-li el lloc, i tu, tot avergonyit, hauries d'ocupar el lloc darrer.

Més aviat, quan et conviden, vés a ocupar el darrer lloc, i quan entrarà el qui t'ha convidat et dirà: 'amic, puja més amunt'. Llavors seràs honorat de tots els qui són a taula". Amb quina finor de pedagog consumat Jesús emprà aquesta norma de sentit comú és cosa prou evident. De fet, tot convit era, per als jueus, una imatge espontània del Regnat festiu de Déu. Allò, doncs, que s'esdevé en un convit humà apunta vers aquella norma d'obrar que regeix en l'ordre del Regne de Déu: "tothom qui s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit". En efecte, la vera grandesa de la persona humana, no rau justament en la seva capacitat d'obrir-se al do de Déu? No d'altra manera s'ha comportat Jesús, quan de la seva vida de donació i de servei, tota senzilla i humil, en féu un sagrament de l'amor sense límits de Déu. Amb quin goig ho cele-

bra el conegut himne de la carta als Filipencs: "Per això Déu l'ha exalçat, i l'ha constituït Senyor i Messies"!

En deriva, d'ací, una lliçó prou clara per a la comunitat messiànica dels deixebles de Jesús. Allò que li escau, no és potser un capteniment de servei generós i abnegat, viscut amb senzillesa i bon humor, de manera que la mà dreta no sàpiga el que fa la mà esquerra? En aquest sentit és just d'afirmar que en les comunitats eclesials no hi hauria d'haver distinció entre persones més importants i persones menys importants. És cert que hi ha diversitat de carismes i de ministeris, d'acord amb el do rebut de l'Esperit per a l'edificació de la comunitat. Però en l'Església no hi ha ciutadans amb privilegis, sinó que tots som iguals en dignitat, tots som germans i germanes de Jesús, companys i companyes de Jesús. Si sabem compartir amb senzillesa de cor la comunió de taula amb Jesús, no ens faltarà la força per viure amb alegria aquesta crida a ser constructors d'una fraternitat nova, en ruta vers el Regnat de Déu que ja apunta. ∞

• Jaume Serra XIV siècle

EL PROÏSME ÉS JESUS

PEL PARE MARTÍ ROIG

En el decurs dels Evangelis trobem Jesús que parla al seu poble, que ens parla a nosaltres, per mitjà de paràboles. Són molts els episodis que ens aclareixen i ens justifiquen la interpretació d'aquestes paràboles. Jesús ha volgut simbolitzar amb la seva actitud i el seu testimoni la voluntat i la disposició de Déu envers l'home. I ens fa veure que no és Déu qui ha d'esperar la conversió del pecador, ja que Déu li va al davant per fer-li veure que és Ell qui pren la iniciativa, que comença un nou temps, una nova vida, fonamentada en la llibertat, en la llum, en el coneixement del bé, en l'amor. Jesús, mogut per l'Esperit del Senyor, Déu, ens ha estat enviat per portar-nos la Bona Nova a tots els qui estàvem captius, l'esperança i la pau als atribolats. A proclamar l'any de gràcia del Senyor, que obra la nova era del perdó definitiu. Per això, no és el pecador qui, amb la seva conversió, dóna el primer pas i obté el perdó de Déu. És Déu mateix qui s'avança oferint-li el seu perdó, que esborra el passat del pecador i, amb una nova aliança, li obre el camí a l'amor.

A partir d'aquest moment

l'home es troba tan unit a Déu que les seves obres esdevenen obres de Déu. O, més ben dit, l'obra de Déu esdevé l'obra de l'home, en la mesura que l'home no posi obstacles a l'acció de Déu.

Per aquest mateix fet podem dir que ningú no pot estimar si abans no s'ha sentit estimat per Déu, ja que l'amor amb què l'home estima no és més que la projecció de l'amor de Déu per a l'home. Això fa possible que l'actitud que Jesús demana al seu deixeble enfront dels seus germans sigui un seguiment fidel dels seus consells evangèlics: estimar tothom sense cap mena de restricció, desitjar per damunt de tot assolir el Regne, donar-se al servei dels germans amb tota la força de les seves possibilitats, no deixar-se portar per la ira, ni per l'enveja, ni per la mentida. Això ens fa veure que la nostra vida, que la nostra manera de fer, com a seguidors de Crist, no es pot guiar simplement per una mera fidelitat a la Llei, ja que la Llei ni tan sols no ha pogut salvar l'home per ella mateixa, i ni ens ha pogut dir amb profunditat el que Déu espera de nosaltres. Ha calgut que Jesús, el Fill de Déu, hagi viscut la seva condició humana perquè

sota la lletra de la Llei haguem pogut reconèixer el Déu vivent.

Per estimar els homes, primer Déu havia de restablir la seva aliança amb ells i perdonar-los del mal. És el mateix que ara ens demana a nosaltres. Primer cal que perdonem els nostres germans que ens hagin pogut ofendre, per poder-los veri-tablement estimar. Aquest és el manament de Jesús: sortir a l'encontre de l'altre, fins i tot en el cas que aquest ens hagi pogut fer mal, o que s'hagi pogut portar amb nosaltres com un enemic, per reconciliar-nos amb ell i estimar-lo com a germà.

Per damunt de tot, Jesús ens demana que acollim el germà que sofreix, el feble, el qui viu sol o perseguit, ja que per damunt de tots, aquest és el meu germà, el meu proïsme, el meu "altre". Què haig de fer, doncs, per al meu "altre"? Puc restar indiferent a la seva existència? De fet, no en sóc, en certa manera, una mica responsable?

No m'haig de sentir realment interessat per tots i cada un dels meus "germans"? La resposta la trobem en Mt 7,12: "Tot allò, doncs, que voleu que els altres us facin a vosaltres, feu-ho també vosaltres a ells, que en això

consisteix la Llei i els Pro-fetes." Fer a l'altre allò que jo voldria que ell em fes. Sembla, doncs, que el criteri que hem de seguir per saber com ens hem de comportar enfront de "l'altre", és el "propi jo", és fer-li aquell bé que jo desitjo per a mi. En la mesura que sóc conscient del bé que desitjo per a mi coneixeré el bé que haig de fer a l'altre. D'aquesta manera se'ns fa patent l'estreta comunió entre tots els homes. Certament que "jo" no sóc "l'altre", però sí que "l'altre" és un altre "jo". Per això, en la mesura en què "jo" em

conec a mi mateix, podré conèixer el bé que haig de fer al meu "altre", al meu germà.

Amb el ple coneixement del Déu que regna i salva, d'aquest Déu que està girat permanentment de cara a l'home, Jesús ens proclama que el Jo cal que es giri també de cara a l'Altre. Recordant la paràbola del "bon samarità", per regla general ens fixem en l'actitud dels tres personatges que passen pel camí prop de l'home ferit pels lladres. Però fent-ne una altra lectura podem fixar-nos en la persona del mateix ferit. Jesús

no li diu pas a l'escriba qui és el seu proïsme, sinó que, més aviat, respon la seva pregunta amb una altra pregunta. Quin d'aquells tres et sembla que va ser proïsme d'aquell qui va caure a les mans dels lladres? Ell li va dir: el qui va fer amb ell obra de misericòrdia. I Jesús li respongué: Vés, i fes tu igual.

Ets tu, per tant, qui t'has d'acostar al ferit, al necessitat. Ets tu qui t'has de fer el seu proïsme. De vegades, tu no pots determinar qui és l'altre, proper a tu mateix, però sí que tu et pots fer sempre altre, et pots fer sempre proïsme, sempre que se't presenti l'ocasió. Aquesta ocasió Jesús ens l'especifica en el fragment de

Mt 25,34ss quan diu: "Veniu, beneïts del meu Pare; preneu possessió del Regne que Ell us tenia preparat des de la creació del món. Quan jo tenia fam em va donar menjar, quan tenia set em donàreu beure, quan era foraster em vau acollir, etc... Perquè tot allò que fèieu a cadascun d'aquests germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi." Els "justos" descobreixen que tot home que passa dificultats és el seu proïsme, i que aquest proïsme és Jesús en persona. Per això, estimar i servir els altres, és estimar i servir Jesús, el Senyor. ∞

“NO TINGUEU POR, QUE SÆC JO; ...I JES“S DONÀ LA MÀ A PERE”*

PEL PARE JORDI CASTANYER

Qui són aquests que eren a la barca i que es prosternaren i digueren a Jesús: “Realment sou Fill de Déu”? Som nosaltres, germanes i germans, nosaltres i tants d’altres cristians d’arreu del món; en una paraula: som l’Església. Potser us pensàveu que ara, com si estiguéssim ben asseguts en un teatre, contemplàrem i glossàrem

-i ja que hi ha una barca al centre del relat- de llegir Mar i Cel de Guimerà o d’anar-ne a veure el musical tan digne que en fa Dagoll Dagom. Us convido, doncs, a pujar a l’escenari, a pujar a la barca, a identificar-nos amb els deixebles de Jesús, si és que continua interessant-nos això de ser deixebles de Jesús; fins podem posar-nos, tan modestament com

em semblen cabdals tant en el relat evangèlic com en la nostra vida. Us els anuncio amb dues frases que hi hem sentit; la primera, de llavis de Jesús: No tingueu por, que sóc jo; la segona, li és referida: Jesús donà la mà a Pere.

La por, quina mala cosa! però que n’és, d’humana! I ho és des de sempre; rieu-vos de la por de

la bonica escena que se’ns acaba de llegir. Doncs no; de fet, escoltar l’evangeli mai no hauria de ser una actitud passiva, més o menys neutra, com la dels espectadors que, per atrets que se sentin per l’obra, no fan sinó mirar els actors; aquí no es tracta

calgui però amb tot el realisme, en el lloc de Pere, el primer dels deixebles, el cap de colla. I la colla som l’Església; i podem ben dir, com a vegades els venia a dir Jesús mateix: i quina colla!

Us proposo de fixar-nos especialment en dos punts, que

l’infant, d’aquella por de quedar-se sol i a les fosques; la greu, de por, és la dels adults, barrejats els uns amb els altres -i a plena llum- qui són els uns i els altres? tu i jo i aquell de més enllà... som dels uns o dels altres? és correcte parlar dels “uns” i dels “altres”?

únicament deu ser-ho si tinc clar que tu ets l'“altre” per a mi de la mateixa manera que jo sóc l'“altre” per a tu; però tu i jo, humans al cap i a la fi, fets exactament de la mateixa pasta, del mateix fang, fills del mateix buf, som a la mateixa barca. I tots dos, i això ens fa també ben iguals, som uns porucs: ens tenim por mútuament. Ho dic parlant humanament però ens cal reconèixer que també ho hem de dir com a cristians, com a deixebles de Jesús; sí, com a Església: som una colla de porucs; tenim tantes pors, confessades o no! Potser algú dirà, i ho pensem més d'una vegada, que tenim por de perdre la fe, de no ser prou complidors amb no sé quina mena de lleis, de ser poc fidels; por dels comptes que algun dia Déu ens demanarà, però que en realitat són uns comptes que ens fem nosaltres mateixos. I arribem a pensar que aquesta por és bona, que ens salva perquè ens protegeix; i cal en realitat el que tenim és por del món -com si nosaltres no fóssim món-, de la ciència que avança a grans passos -com si no fos un do de Déu-, por de ser agosarats, por de confiar en l'altre -de qual sóc germà-, por de ser lliures, por d'estimar i tot, por del veí -veí meu com jo ho sóc d'ell-, por de confiar en allò que diem creure, por del Déu que és amor, que és vida, que és llum, que és veritat, que és llibertat, que és, sí, exigència, que és camí. Som porucs perquè no tenim fe; i ens refiem més de les nostres closques que de l'esquelet que Déu ens ofereix en profunditat. Per això al llarg de la història de salvació, des del Gènesi a l'Apocalipsi, van ressonant aquestes paraules de Déu: no tinguis por, sóc jo.

Som a la barca, germans i

germanes, amics: digueu-li església, digueu-li família, digueu-li comunitat: som a la barca, però la barca no és cap refugi, no és cap closca; al contrari: és oberta a tots els vents, als favorables i als adversos. Jesús sovint l'hi trobem, a la barca; despert o adormit, però hi és. Però no pas en l'escena d'avui; avui n'és fora i ens convida a sortir-ne i a anar cap a ell una vegada i una altra, sense por, com digué a Pere: ja pots venir; parlo, és clar, metafòricament, però recolzant-me en la realitat de l'escena on som inserits. L'Església no és closca protectora sinó esquelet que vertebrava i aguanta; no és replegament temorenc, a la defensiva, sinó projecció, missió, apostolat, és a dir enviament. La flaqueza de Pere, i sovint la nostra, no és dir a Jesús, per creure que realment és ell: mana'm que vingui cap a tu, sinó exigir-li un prodigi, un miracle; també a la creu li deien els qui se'n burlaven: si ets fill de Déu baixa ara de la creu i creurem en tu. I la grandesa de Jesús no fou baixar de la creu sinó confiar en el Pare.

I Jesús donà la mà a Pere. Únicament a Pere? No, també als altres deixebles i, per tant, a cadascú de nosaltres; i no únicament a nosaltres sinó a tota criatura, creada per Déu i en la qual Ell es veu reflectit. I és que Déu no para de donar la mà; i la dona a tothom. Perquè tots en tenim necessitat, de la mà de Déu; ningú, cap ésser, no hi ha “deixat de la mà de Déu”. En més d'una ocasió Pere es pensava que era ell qui havia de defensar i protegir Jesús, com nosaltres, l'Església, a vegades ens pensem, o ho sembla, que amb la nostra traça i la nostra saviesa hem de

defensar, de protegir Déu. Il·lusos! Més que de Jesús, el Crist, i del seu evangeli, sembla que ens refiem de les nostres estratègies. Però recordem-ho: no és Pere qui dona la mà a Jesús, sinó Jesús qui la dona a Pere; no és Pere qui salva Jesús sinó Jesús qui salva Pere. Fou així, i així serà sempre. Jesús, en dir-nos que anem cap a ell, que anem amb ell, no ens assegura que no trontollem, que no ens enfonsem; del que sí ens fa estar segurs és de la seva mà salvadora.

Però encara ens cal, finalment, identificar-nos amb el personatge central de l'evangeli, del d'avui com del de sempre: Jesús. Ell ens va dient, a l'Església, a cadascú de nosaltres, allò que un dia digué a un mestre de la Llei després d'explicar-li la paràbola del bon samarità: Vés, i tu fes igual. Com Jesús, doncs, avui som especialment convidats, els seus deixebles, a dir una paraula -no tingueu por- i a fer un gest: donar la mà. De la barca estant o sortint-ne -vull dir anant als més allunyats, als més necessitats, als més desvalguts- l'Església no ha de fer por sinó donar confiança, no ha de tancar portes sinó donar la mà al qui la demana o al qui, encara que no la demani, s'està enfonsant.

Que l'Eucaristia, misteri de la paraula i del gest salvadors, ens ajudi a passar pel món fent el bé, essent testimonis d'esperança i, amb l'ajut de Déu, donant-nos la mà i oferint-la a tothom. ∞

(*) Homília feta a Montserrat el 7 d'agost
(Diumenge XLIX durant l'any.
Mt 14,22-33)

LES PORS, ELS FANTASMES I ELS DIMONIS D'AVUI*

PEL PARE LLUÍS PLANAS

QUÈ ÉS LA POR?

És un sentiment de perill que no acabem de descobrir i que ens fa posar a l'aguait, que provoca unes reaccions dins nostre que ens fan actuar d'una manera o d'una altra; unes vegades amb agressivitat, i d'altres fugint; però sempre disparen en nosaltres uns ressorts molt vius que ens porten tensió. I, amb tot, a vegades ens costa de descriure quin és el fonament real de la por que tenim, però sempre ens exigirà quelcom, si som capaços de ser previsors, de tal manera que la por és l'avantsala que ens avisa d'una possible i probable pèrdua.

Darrere la por s'amaguen les tendències de conservació que

tots portem. Sentir por és anticipar l'amenaça.

L'experiència de la por fa que busquis alternatives; serà una forma de lluita; quedar-se sense fer res vol dir que no acabes de percebre-la totalment.

L'angoixa és una mena de por que no té res al davant, no té res de concret, però que porta a la persona una gran opressió; és com si la vida es fes més estreta. Sembla que moltes persones viuen aquest sentiment d'angoixa.

Les tres ferides

a) Una societat que busca la mare: la ferida de l'abandonament, i el sentiment d'haver de buscar sols el sentit de la vida.

b) Una societat que busca el pare: la ferida de la castració. No hem trobat qui ens guï i això fa que constantment vulguem assegurar-nos si allò que es vol fer està en condicions de poder-se realitzar.

c) Una societat poc fraterna: la ferida de la rivalitat.

La pèrdua dels germans i l'aprenentatge fa que vegis en l'altre el rival i no trobis ningú amb qui identificar-te. La vellesa et pot fer sentir sol.

QUÈ FEM PER SUPERAR L'ESCULL DE LA POR?

Recuperar el grup

Recuperar la recerca d'identitat

Torna a prendre compromisos.

LES PORS, ELS FANTASMES I ELS DIMONIS D'AVUI

Hi ha la impressió que no estem segurs enlloc, i això ens fa prendre consciència de la pròpia fragilitat i porta l'home d'avui a voler controlar-ho tot; però constatem que aquest control no és possible, sobretot quan no podem controlar els esdeveniments i, menys encara, el futur; això genera un cert temor.

Ara bé, algú que visqui sense incerteses, despreocupat de qualsevol perill, que fos immune a les preocupacions i a les amenaces objectives i subjectives que poden envoltar la seva vida, no el trobarem enlloc, o no és una persona. Molts animals sí que viuen així.

De fet l'home viu diferents tipus de perills, de diversa intensitat, subjectivament i objectivament, de caràcter col·lectiu i de caràcter individual, conjunturals, etc. que poden generar, en un moment donat, la por. El temor, entès en aquest sentit de por, de perill, d'haver d'estar a l'aguait, és consubstancial amb l'home, que fa que la valentia solament existeixi quan es pren consciència de perill. Si no hi ha consciència de perill aleshores el que hi ha és temeritat. Però el que és veritablement important és saber quines són les coses i quins són els fets a què donem realment valor i que ens donen aquesta capacitat d'espantar-nos.

La por és aquesta percepció que podem tenir de quelcom que ens pot amenaçar i que ens preocupa prou perquè ens movilitzem: fugint o prevenint, intentem posar solucions abans que ens presenti problemes. No volem que hi hagi res que ens pugui perjudicar, i d'això en diem seguretat.

LES PORS SOCIALS

Les pors de l'època. Cada època té els seus propis fantasmes, que afecten en un grau més o menys gran amplis sectors de la població. El fet que ens parlin de la possibilitat d'una epidèmia de l'èbola, que és una malaltia pròpia dels països més pobres d'Àfrica, no ens esvera especialment aquí a Europa. Ara bé, a l'Edat mitjana, a Europa el que feia pànic era la pesta bubònica. Avui potser impressiona més la SIDA per la por de la pèrdua de salut.

Una altra por que plana sobre nosaltres és la de ser víctima de la violència, però bé que en aquest aspecte hi ha una evolució. Durant la guerra freda hom tenia por d'una guerra nuclear, però avui pot fer por que un que porti una motxilla la faci esclatar al teu costat. I cal veure com es reacciona si això t'impacta especialment i, sobretot, si veus alguna persona que no t'ofereix prou confiança i porta un tipus de motxilla...

En canvi, el càstig diví sembla que ara no faci reaccionar massa la gent; més encara, un insult dedicat a Déu, que abans hauria estat tot un escàndol, avui es fa servir com a màrqueting per a promocionar una obra de teatre ("Me cago en Dios").

LES PORS DE LLOC

Segons el lloc on et trobes hi ha coses que poden fer més por que si et trobes en un altre lloc. Encara que la globalització sembla que ha de fer desaparèixer les desigualtats veiem que encara hi ha llocs on algú pot morir de fam, i per tant on l'ombra de la mort és una presència constant; però això es viu amb resignació més que amb temor. En altres llocs l'ensurt passa quan algú es

mira a la bàscula i s'adona que el seu pes s'ha disparat. Així, doncs, en alguns llocs del planeta el problema és la fam i en d'altres ho és l'obesitat; i, encara, podríem trobar que hi ha persones que tenen el problema de sentir-se soles, o que els falta llibertat. En un lloc l'esperança de vida és molt minsa, i a d'altres hi ha la por d'envellir.

ALTRES PORS I MOTIVACIONS

De fet no tot són pors, pròpiament dit. Més aviat són preocupacions. Per exemple hi ha coses que són racionalment amenaçadores, però que no es viuen com a quelcom urgent, que no ens fan moure (en el sentit de mobilitzar) o que no ens espanten. Així podríem parlar del medi ambient. Parlem ben poc de la manca d'aigua, llevat de quan fa temps que no ha plogut; potser per al pagès això és més preocupant. Altres temes com l'escalfament del sol, la falta de petroli... El futur del planeta ens pot interessar, però no sembla que hi estiguem molt sensibilitzats, encara que ens arribi a plantejar problemes de desertització. El tema del reciclatge. Com jutgem les accions dels militants medioambientals.

LES NOSTRES PORS

Si mirem al nostre voltant segurament que hi ha coses que ens fan més por que d'altres; en alguns casos seran més particulars i en d'altres més globals. El que hauríem de dir és que són veritables fonts de por quan ens fan buscar seguretats. Alguns casos més que de pors potser seria millor parlar de fantasmes.

EL TERRORISME GLOBAL

Certament que les Torres

Bessones de Nova York o l'atemptat de Madrid de l'11-M ens fan sentir la violència molt propera. Però, en canvi, hi ha altres casos que, encara que són molt violents, els tenim molt allunyats emocionalment del nostre ésser; així tindriem l'Irak, l'Afganistan, Rwanda, Costa d'Ivori, El Caire, etc. Ens impressiona que un dels nostres veïns pugui haver sofert un atemptat, i que puguis pensar que, en comptes del veí, hauria pogut ser que el sofrissis tu mateix.

Aquests sentiments hi ha

difícil de poder preveure el que et passarà. Hi ha moltes coses que han entrat en la provisionalitat. En l'aspecte laboral, el fet que l'empresa et pugui destinar lluny d'on vius, a part de la precarietat actual de tot treball. El mateix fet de casar-se, que per a molts, en el seu fur intern, no és per sempre sinó mentre duri i vagi bé, i sembla que cada vegada dura menys (alguna estadística diu que la mitjana és d'11 anys i escaig). Com més incert és el futur més aprensió es té, i, per tant, més inseguretat. Aquí, en la nostra

estadis i altres llocs de masses. Sembla que no ens costi d'acceptar quan surt a la televisió, però la nostra percepció canvia quan viu a la nostra escala.

DECIDIR

Ens costa d'elegir. Perquè, de fet, quan elegim renunciem. Hi ha una dinàmica que ens pot passar molt fàcilment: ho volem tenir tot, i, per això mateix, perquè no ens hem entrenat a saber renunciar a una cosa per poder tenir-ne una altra, molta gent experimenta la incapacitat

polítics que els estan explotant per aconseguir més vots, bo i subratllant el terrorisme enfront del qual cal prevenir-nos. Així ho va utilitzar Bush. Però Kerry, el seu rival, parlava d'una altra cosa que també podia fer por i que era per guanyar també vots: la manca de vacunes per la grip, o haver de tornar a fer el servei militar, o la privatització de les pensions. En aquest cas sembla que va pesar més el terrorisme que la llibertat i el benestar.

EL FUTUR

Ara sembla que es fa molt

societat i per a alguns, una manera de fugir és la de mentalitzar-se únicament per a viure el present.

L'ESTRANY

El tema de la immigració, la multiculturalitat i la diferència de religions i costums. Algú comença a sentir-se estranger al barri o a l'escala on viu. Ens malafiem dels qui no són com nosaltres. A vegades això porta a la creació de guetos, de societats molt tancades en elles mateixes. El que abans passava als EEUU entre blancs i negres i que ara a Espanya comença a succeir en alguns

de prendre grans decisions que afecten la seva vida. D'aquí que cada vegada es fa més difícil el compromís per sempre.

I podríem encara parlar d'altres por com ara la d'envellir, la d'engreixar-se...

LA REFLEXIÓ

Les nostres pors parlen dels nostres valors

La por té molt a veure amb les coses que valorem i les considerem necessàries. Aquelles coses a què no dones importància, o que no tenen cap valor per a tu, no tenen la capacitat d'inquietar-te. Saps

que ho pots perdre, però, ni que et canviï la vida, ho viuràs com quelcom que no és una amenaça per a tu. Les nostres pors col·lectives ens parlen dels valors col·lectius: la vida i la pau; i n'hi ha d'altres que són relatius però no pas per a tothom (aprimar-se o estar prim), i d'altres que queden desenfocats, com la persecució de l'eterna joventut. Cada vegada es fa necessari un criteri personal, que cal buscar i ser-ne conscient; la necessitat de buscar coses que siguin dignes i per les quals cal lluitar.

LES NOSTRES PORS ENS PORTEN A ACTUAR

Solament allò que ens afecta ens porta a actuar; i és aquí on realment veiem allò que veritablement ens interessa o que ens mereix una certa preocupació i allò que ens produeix un veritable temor. Això darrer és el que ens porta a moure'ns, a buscar solucions, fins i tot a fugir. Això es nota quan estem disposats a transformar les coses per eliminar les amenaces i per això optem més per la seguretat que per la llibertat. Estem disposats a estar més controlats si això ens garanteix que algunes ombres s'allunyaran. Això pel que fa a la col·lectivitat. Però hi ha aspectes també individuals. Per exemple, la por a engreixar-te és més motivador que el fet de tenir salut (anorèxia). Així podem concloure que hem de mirar el potencial que genera la por, quins són els monstres autènticament perillosos i veure si els podem eliminar.

AMB LES PORS TAMBÉ ES FA NEGOCI

De la mateixa manera que es creen necessitats, també es

fomenten pors. Els informàtics ens parlen de virus i d'antivirus, que per a alguns sembla que són les empreses mateixes les que generen els virus a fi que després puguin vendre els antivirus. Quan la seguretat es pot pagar podem estar segurs que això pot generar negoci per a uns altres (empreses de seguretat).

LES PORS PÚBLIQUES I LES PORS PRIVADES

Una societat que viu en el benestar va perdent consciència de les pors col·lectives i en canvi creixen les pors particulars. Un dels trets que en la societat del benestar va creixent és l'individualisme, ens anem centrant en nosaltres mateixos i simultàniament es va perdent la corresponsabilitat col·lectiva, el teixit col·lectiu es va destruint. És possible que aquesta sigui una de les dinàmiques de l'evolució de les societats. El resultat és que la societat egocèntrica i acomodada va perdent la capacitat de reaccionar col·lectivament i perd els avantatges que té respecte a d'altres societats més empeses pels perills col·lectius.

Hi pot haver una doble valoració pel que fa als perills públic i privats. És normal que mentre tinguem el sentiment que van disminuint els perills públics ens anem centrant en les preocupacions senzilles, subjectives i fins i tot frívoles i, si convé, quan veiem el perill públic prou allunyat, fins podem fer-hi broma. Podem ser conscients que nosaltres, quan ens llevem, no ens hem de preocupar de si avui tindrem possibilitat de menjar, o de com m'abrigaré si fa fred. Ara bé, el fet de no tenir aquestes necessitats, i si les nostres preocupacions són més aviat

secundàries, ens pot fer perdre la sensibilitat per les causes que hauríem de poder fer nostres i que el mateix evangeli ens reclama, perquè les nostres preocupacions són massa buides.

NO ÉS DOLENT TENIR POR

La por ens parla d'una cosa que és important, que per nosaltres és digna de preocupació i d'interès, motiu d'afecte i d'estima; és allò a què clarament dones valor fins al punt que t'inquietes perquè, a més, es pot perdre. I d'això som perfectament conscients.

"Tal vez sea inevitable que me asuste sólo lo que amenaza mi vida cotidiana, mi cada día, mi pan, mi techo, mi imagen o mi salud. Quizás sea muy difícil otro grado de implicación. Pero no ha d'excluirse nuestro miedo por otros. Porque hay malos lejanos que son muy reales. Golpes distantes destrozan otras vidas. Y si no llegan a entrar de alguna manera en nuestra rutina más subjetiva; si no llegan a pesar de las noticias de los periódicos a inquietarnos, preocuparnos, dolernos como algo relacionado con nuestra propia vida, entonces existe el riesgo de que vivamos felices, como canarios en una jaula dorada, amplia, cómoda y limpia; con alpiste siempre a punto y, como mucho, preocuparnos porque la canaria de turno no quiere cantar hoy o por el tono amarillo desvaído de nuestras plumas. Hasta los gatos abran la jaula."

(*) Aquest article i el següent corresponen a dues conferències que va fer el pare Lluís en una Trobada de cap de setmana a Montserrat; ambdues foren preparades a partir de dos articles publicats a Sal Terrae, gener 2005.

NO TINGUEU POR

PEL PARE LLUÍS PLANAS

A l'Església hi ha una crida a desterrar la por dels cors, a treballar en llibertat i a viure en l'alegria, a recuperar la confiança que Déu està amb nosaltres, a viure des de l'amor que allunya totes les pors: "Sigueu valents, jo he vençut el món." Però també podem recordar la por que van tenir els deixebles damunt la barca durant la tempesta, quan van ser molt pocs els qui van aguantar al peu de la creu, o quan estaven amagats abans de Pentecostès; això ens fan adonar que la por també estava a les primeres comunitats cristianes. Avui, segons com, sembla que també podem parlar que hi ha experiències de por en el si de

l'Església. Potser serà qüestió d'identificar-la adientment per poder superar-la.

LA POR

A Proverbis llegim " L'astut veu venir la malvestat i s'aixopluga, però l'incaut continua enllà i ho paga car." Pro 33,2. L'incaut no té consciència del perill i el malvat tampoc; mirem Lc 24,40 quan el bon lladre li diu a l'altre: " Però l'altre, renyant-lo, li respongué: -¿Tu tampoc no tens temor de Déu, tu que sofreixes la mateixa pena?"

Mirem les funcions de la por

- La por avisa del perill. Quan la supervivència física, psicològica o espiritual d'una persona està en

joc, la por es dispara, i concentra la nostra atenció en el problema.

- La por obliga a reaccionar. Com que és una pulsio amb un fort component instintiu, qui ho està sofrint té una poderosa motivació per l'acció.

- La por distorsiona la percepció de la realitat. La por genera molts fantasmes i prejudicis i fa que es magnifiquin, minimitzin i tergiversin els factors objectius que causen perill i, aleshores, es donen respostes equivocades a diagnòstics erronis.

- La por precipita les respostes. Com que la por és una reacció primària sovint ens impedeix de trobar la solució més intel·ligent al problema, i pot agreujar-lo.

- La por paralitza i bloqueja. A vegades l'emoció de la por anul·la la capacitat de reacció de les persones i de les institucions, provocant una reacció evasiva o inhibeix que impedeix poder reaccionar davant l'amenaça.

Què domina a l'Església? Hi ha un reconeixement que hi ha una certa por? Segurament que trobaríem diferents resposta, però cal dir que viure en la por és patològic, perquè hem de viure en la confiança i en l'alegria.

LES PORS INTERNES I LES PORS EXTERNES

De moment sembla que és

força evident que hi ha un pessimisme en l'activitat pastoral i crispació en les relacions amb les altres forces socials. Mirem-ne algunes:

Fenòmens que generen pors eclesials "ad intra"

La reducció del nombre de creients: hi ha un èxode important entre els batejats que passen d'una fe practicant a no ser practicants, per acabar en la indiferència religiosa.

L'envelliment dels membres actius de l'Església; l'escassetat de vocacions quan sembla que en caldria més per fer l'apostolat.

L'enfrontament entre els diferents tarannàs, grups i carismes, i la creixent polarització entre els "oberts als canvis" i els "tradicionals". Sembla que no hi ha camins de diàleg entre les dues polaritzacions.

El dilema entre el manteniment de la *identitat cristiana* i l'obtenció de la rellevància espiritual en un entorn plural i canviant, i que es té por d'adulterar el missatge cristià.

La pèrdua de qualitat, intensitat, creativitat i operativitat de la vivència de la fe dels creients, que ens porta a fer uns discursos molt defensius, voluntaristes o apològics, que no acaben de generar unes actituds pròpiament evangèliques.

La trivialització postmoderna del sagrat que afecta a coses molt importants dins l'Església com la fundamentació moral, la unitat litúrgica, la comunió eclesial.

Es demana un grau de més llibertat en la investigació teològica i en el discerniment de la consciència en les qüestions morals.

La reivindicació d'una *més gran corresponsabilitat* en la presa de les decisions eclesials i *l'eliminació de qualsevol tipus de discriminació* sobretot pel que fa al gènere.

Fenòmens que generen pors eclesials "ad extra"

La pèrdua de prestigi i influx social del fet religiós.

La reducció del recolzament

públic: això es nota en la disminució de la financiació, en l'aprovació de lleis morals contràries a la moral de l'Església.

La falta de significació o rellevància del missatge cristià en les societats econòmicament desenvolupades.

No es comprenen els seus símbols. Deixem a part la mort i el funeral del Papa.

La indiferència religiosa massiva i l'extensió d'una *religiositat sincrètica* a la carta, individualista, sense cap mena d'institució; el new age. *La fi del monopoli religiós.*

L'augment d'alguns valors postmoderns, com el consumisme, el narcisisme (els metrosexuals), l'individualisme, el relativisme, l'hedonisme, i la pèrdua de presència dels valors evangèlics com la pau, la justícia, la veritat, la fraternitat, la gratuïtat.

La possibilitat de perdre *les dones i els joves a l'església.*

Però hi ha fets que potser també haurien de ser objecte de preocupació: un augment d'una religiositat espiritualista molt

preocupada per un tipus de signe religiós, però que no van a fons, com per exemple concerts d'art sacre, processons de Setmana Santa que són més importants que la celebració litúrgica de la Setmana Santa; la pèrdua del sentit utòpic i profètic, la disminució de l'esperit crític...

PORS IMPORTANTS

La pèrdua de la recerca de Déu

La por de ser els últims cristians

La por a la marginació de l'Església

La por a no ser autèntics, creatius, coratjosos seguidors valents i arriscats de Jesús

La por que predomini sobre la nostra societat la indiferència, la violència, el domini, l'exclusió, l'acumulació, la competència, la prepotència, que van en contra dels valors evangèlics.

Cal reconèixer que al si de l'Església no tothom té por del mateix, encara que tothom vulgui el millor per l'Església; el que fa por als uns és el que menys temen els altres: la unitat i la fragmentació; uniformitat i pluralisme; la pèrdua d'influència en la societat política, els altres i la independència; l'autoritat i l'autoritarisme; compromís solidari i espiritualitat que evadeix. Encara podríem fer una llista més llarga.

LA POR DES DE LA FE

Estimar els enemics.

Superar l'odi amb el perdó.

La por de Jesús a l'hort de Getsemaní.

Jesús parla de no tenir por, però hi ha coses que els deixebles no van veure clares, i els feien por: quan els deixebles acompanyen Jesús a Jerusalem, pensant que

s'iniciaria un enfrontament de Jesús amb els mestres de la Llei i els fariseus, amb les autoritats; quan temien el fracàs del projecte messiànic i, per tant, de la seva projecció personal; quan Jesús mana dirigir-se a l'altra banda del llac on s'hauran d'obrir als pobles pagans; quan davant les dones que anuncien la resurrecció no valoren llur testimoniatge; davant la manca de recursos suficients per a la missió (la multiplicació dels pans; només la bossa i el calçat); la persecució (l'actitud de Pere a la Passió); el trencament amb el judaisme (un dels aspectes que trobem en els Fets dels Apòstols); la divisió de la comunitat com reflecteixen les cartes de Pau.

Però l'evangeli s'enfronta a les pors amb el coratge de la fe. A la primera comunitat creient dominava el caràcter arriscat del profetisme, que els feia superar la "prudència" amb la valentia. I aquesta valentia sempre la van entendre com un regal de Déu, com un fruit de la fe, com un resultat de la força de l'Esperit. No són propis de la vida cristiana la covardia o l'encongiment, sinó la confiança en la bonesa de la darrera realitat, i saber que Déu sempre t'acompanya. Recordem els tres tipus de ferides de la por: el de la mare: l'acompanyament; el del pare: el de guia i el de fraternitat.

Tendim a pensar que l'oposat a la fe és l'ateisme, que el contrari de l'amor és l'egoisme, que el contrari de l'esperança és la desesperança. Però, pròpiament, l'evangeli situa la por a l'arrel de la falta de fe, la por que fa créixer l'egoisme i l'odi.

I la psicologia moderna ens ve a dir el mateix; la por ens incapacita per tenir confiança,

que és on recolza la fe; darrere de molts comportament destructius (el consum compulsiu, la dependència, la gelosia, l'odi, el racisme, l'orgull, la intolerància, la violència, la prepotència...)s'hi amaga el temor. I moltes vegades aquestes actituds negatives vénen per la por al buit, a la soledat, al fet que ens coneguin les nostres febleses, a la mort, al fracàs.

Vist des d'aquesta perspectiva podem dir que la por és un càncer que amenaça la fe, l'amor i l'esperança; com diu la primera carta de Joan (4,18): "On hi ha amor no hi ha por, ja que l'amor, quan és complet, treu fora la por. La por i el càstig van junts; per això només té por el qui no estima Déu plenament". En l'amor no hi ha temor, quan un té por no coneix l'amor perfecte. Des de la perspectiva cristiana, és més greu perdre la identitat, la dignitat, la vocació, la consciència, la salvació o l'esperança, que perdre la vida mateixa.

Hi ha una experiència humana que esdevé molt important per entendre la manera com et relaciones amb Déu. Aquesta experiència és la mirada de Déu. Ara bé, per alguns aquesta mirada arriba a ser abassegadora, escrutadora, mirada que els vigila en tot moment; tenen el sentiment que Déu ho fa per atrapar-te en la falta i condemnar-te; és el Déu que castiga, un Déu que és com un pare a qui es té por. Fa un temps que es potenciava la visió i l'experiència d'aquest Déu: l'autoritat (el pare) era la Llei i la llei no es podia transgredir. La llei era una multitud de preceptes en què sempre quedaves agafat. És l'experiència que tenia Pau abans de la conversió. L'experiència de la conversió li dóna a Pau una

nova perspectiva; s'adona que el compliment de la llei esdevé impossible. Déu hauria creat la llei per enganxar-nos davant la impossibilitat del compliment més estricte. Pau, en canvi, descobreix que és la gràcia, la gratuïtat de Déu, la que pot salvar l'home. Si l'home té un lloc on agafar-se per conèixer la salvació és, sense cap mena de dubte, quan descobreix que la mirada de Déu, feta a través de Jesús, és una mirada de gràcia. La mirada de Jesús és una mirada que busca salvar i no condemnar, i ho fa donant-se ell mateix. Jesús no queda en un castell, allunyat de la realitat, sinó que prengué la nostra condició, llevat del pecat. Ell no va caure en el parany de la por, no hi va quedar agafat, sinó que ens ensenya a adreçar-nos a Déu amb la confiança que té un fill envers el seu pare. Abba Pare!

Amb tot, hem de ser conscients que Jesús sabia que les seves paraules, les seves actituds, el posaven en una situació perillosa respecte als dirigents del poble. A poc a poc va prenent consciència que la seva vida està en perill. L'evangelista Joan ens ho va descrivint com una

progressió que anava interioritzant, i que els altres evangelistes també ens fan notar. També veiem que en l'experiència de Getsemaní Jesús va conèixer el factor de la por: "Pare, si pot ser, que passi de mi aquest calze". La carta als Hebreus ens diu que va plorar i que va cridar Aquell que el podia salvar: "Ell, Jesús, durant la seva vida mortal s'adreçà a Déu, que el podia salvar de la mort, pregant-lo i suplicant-lo amb grans clams i llàgrimes. Déu l'escoltà per la seva submissió. Així, tot i que era el Fill, aprengué en els sofriments què és obeir, i, arribat a la plenitud, s'ha convertit en font de salvació eterna per a tots els qui l'obeeixen" (He 5,7). Ens diu que la seva pregària va ser escoltada, però no d'una manera infantil. Lluc ens diu que se li va aparèixer un àngel que el va confortar (Lc 22,43). L'experiència de Jesús ens diu que Déu no ens deixa sols en els sofriments, no que ens tregui dels sofriments, perquè en Jesús els sofriments, en el despullament, ens ensenya a alliberar-nos de tot el que posseïm per fer de la vida la capacitat de viure en comunió amb Déu. "Pare, a les teves mans

encomano el meu esperit".

Tornem a la mirada de Déu. És la mirada de tendresa del pare envers el seu fill, és una mirada feta en l'amor. És la mirada de l'Amor, perquè sabem que Déu és això, la seva mirada no pot deixar d'estimar. Sant Joan de la Creu diu en el seu Càntic Espiritual: "El mirar de Dios es amar". El salm 33 fa així: "Els ulls del Senyor vetllen els qui el veneren, els qui esperen en l'amor que els té; ell rescata de la mort la seva vida, els retorna en temps de fam. Tenim posada l'esperança en el Senyor, auxili nostre i escut que ens protegeix. És l'alegria del nostre cor i confiem en el seu sant nom. Que el teu amor, Senyor, no ens deixi mai; aquesta és l'esperança que posem en tu!" (vv 18-22). I el 34: "Alceu vers ell la mirada i sereu radiants, i no haureu d'abaixar els ulls, avergonyits. El Senyor escolta el pobre que l'invoca, i el salva de tots els perills. Acampa l'àngel del Senyor entorn dels seus fidels per protegir-los" (vv 6-8). Els salms ens estant parlant d'aquesta mirada.

El temor de Déu com a principi de saviesa. Siràcida 1,14: "Venerar (témer) el Senyor és primícia de saviesa, ell l'ha creada en els fidels des del si de la mare". Sir 1,16: "Venerar (témer) el Senyor és la plenitud de la saviesa; l'abundor dels seus fruits embriaga els homes". Sir 1,18: "Venerar (témer) el Senyor és el coronament de la saviesa, fa florir la pau i la bona salut". La reverència que li produïa a Moisès la possibilitat de descobrir el rostre de Déu (Ex 3,6). El temor assenyalava la reverència que els homes experimenten sempre davant la majestat divina. I és l'experiència que fan els apòstols en la transfiguració (Mc 9,6). ∞

TINGUEU EN VOSALTRES ELS MATEIXOS SENTIMENTS DEL CRIST JES“S

PER ALEXANDER SCHMEMANN

• Sant Martí de Centelles

Creure en Crist significa no només confessar-lo, no tan solament rebre'n alguna cosa, sinó per damunt de tot donar-se a ell. Aquest és el sentit del manament a seguir-lo. I no hi ha altra manera de creure en Crist fora d'acceptar la seva fe com la nostra fe, el seu amor com el

nostre amor, el seu desig com el nostre desig. No hi ha Crist fora d'aquesta fe, d'aquest amor, d'aquest desig; només si compartim els seus sentiments podem arribar a conèixer-lo, a ell que és la fe i l'obediència, l'amor i el desig. Creure en ell i no creure en allò que ell ha cregut, no estimar allò que ell ha estimat i

no desitjar allò que ell ha desitjat, significa no creure en ell. Separar-lo del contingut de la seva vida, esperar d'ell miracles i ajuda sense fer allò que ell va fer, anomenar-lo "Senyor" i adorar-lo sense fer la voluntat del seu Pare, no és creure en ell.

(...)

No és possible conèixer Crist sense desitjar de ser alliberat completament d'aquest món que, com Crist mateix ens va revelar, està subjecte al pecat i a la mort, i al qual ell mateix és mort, tot i viure-hi. (...) Ser amb Crist vol dir tenir aquella vida nova, amb Déu i en Déu, que no és d'aquest món; però això només és possible a condició, com diu sant Pau (...), que nosaltres morim i que la nostra vida estigui amagada amb Crist en Déu. En definitiva, només es pot conèixer Crist si es desitja beure el calze que ell va beure i ser batejat amb el baptisme amb el qual ell va ser batejat. (...) És la fe que reclama el baptisme, és la fe que sap que el baptisme consisteix realment a morir i a ressuscitar amb Crist. ∞

(D'eau et d'esprit, 106-108 – Bose, Letture dei giorni, 94-95)

EXCURSIË A VIC, SANT JOAN DE LES ABADESSES I RIPOLL

PER RAMONA SOLANS

2/4 de vuit del matí del dia 21 de maig. Un grup d'oblats i simpatitzants, amb el nostre consiliari el pare Jordi Castanyer, ens disposem a passar un dia de bona convivència, poder contemplar la natura amb tota l'esplendor de la primavera i visitar tres llocs importants de la Catalunya interior: Vic, amb la catedral i el museu episcopal, el monestir de Sant Joan de les Abadesses i el monestir de Ripoll, bressol de Catalunya.

Tot just arribats a Vic, i després d'esmorzar i de trobar-nos amb el matrimoni oblat i vigatà Grau-Font i algú altre que ha vingut aquí directament, tots ens dirigim a l'església dels pares Claretians.

Allí ens rep el pare Vilarrúbias i visitem, acompanyats per ell mateix, la cripta on hi ha el sarcòfag de vidre de sant Antoni Maria Claret; aquesta capella, inaugurada fa pocs anys, els ha quedat molt acollidora. Nosaltres hi celebrem l'Eucaristia, que ens presideix el pare Jordi; en l'homilia ens comenta l'evangeli d'avui: Jesús i els infants. "Qui no rebi el Regne de Déu com el rep un nen no hi entrarà pas".

Acabada l'Eucaristia ja ens esperen al museu episcopal, l'edifici del qual i els criteris

• Absis principal del monestir romànic (Sant Joan de les Abadesses)

d'exposició són totalment nous de fa ben pocs anys. Dividits en dos grups i acompanyats per una guia cadascun visitem les sales de l'art romànic i les del gòtic. És interessant d'anar contemplant aquelles peces –pintures i retaules sobretot, però també alguns grups escultòrics– que ens transporten als segles XI i XII i que, avançant en el temps, ens condueixen fins als segles XIII-XV. També fem una ràpida visita al dipòsit, atapeït de més obres també catalogades però no exposades en les sales per bé que estan al servei dels estudiosos. Després del museu anem cap a la catedral, on contemplem els enormes frescos de Sert, molt característics tant per la temàtica com per les

• Monestir Santa Maria de Ripoll

tonalitats que hi dona, i fem una passejada pel claustre.

Tenim emparaulat el dinar en un restaurant poc més enllà de Sant Joan de les Abadesses. Tot anant-hi voregem el Ter enmig de pollancredes amb aquell verd tan característic. I a mig camí ens hem d'aturar perquè passi la Volta ciclista a Catalunya; com que som els primers a ser aturats tenim una vista privilegiada de l'espectacle; això sí, entre esperar que arribi el primer corredor, més tard uns quants escamots i fins al darrer ciclista passa ben bé una mitja hora llarga.

A les quatre som ja a Sant Joan de les Abadesses; ens hi espera una guia. El monestir a l'inici fou abadia de monges benedictines, fundada vers el 885 pel comte Guifré el Pelós, el qual hi destinà com a primera abadessa la seva filla Emma. L'església, romànica, guarda el famós "Davallament", anomenat també "el sant Misteri", el sepulcre del beat Miró, el retaule i les imatges de la Mare de Déu Blanca. Visitem també el claustre.

Deixem Sant Joan i, per bonics paratges, fem camí cap a Ripoll, a la dreta del Ter i poc abans de la seva confluència amb el Freser. Anem de seguida a l'antic monestir benedictí de Santa Maria, fundat també pel comte Guifré el Pelós vers el 879. L'època de més prestigi l'adquirí Ripoll amb l'abat Oliba, que el 1008 n'obtingué l'abadiat. Fou ell qui amplia l'església amb un transsepte de set absis i una nova façana flanquejada per dos campanars; l'església fou consagrada el 1032. Nosaltres, és clar, hem pogut passar una bona

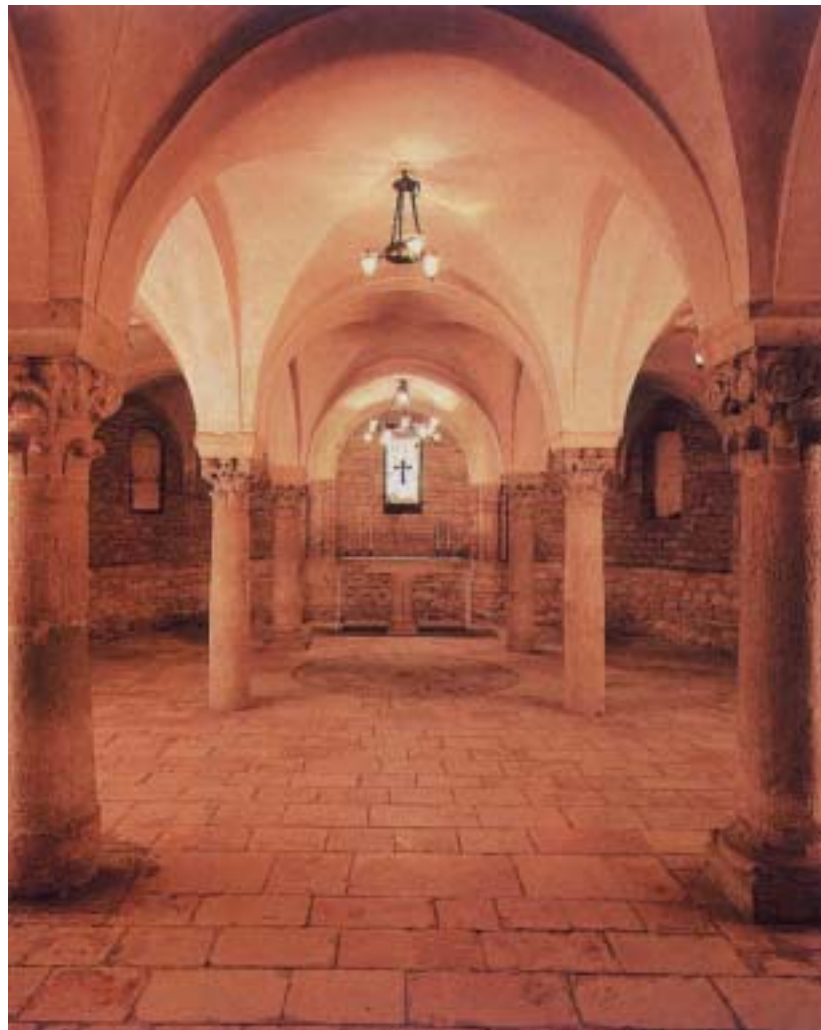
estona contemplant i admirant embadalits la magnífica portalada romànica, que malauradament el temps i la contaminació van deteriorant.

A continuació, i acompanyats pel senyor rector, fem una visita al claustre, bellíssim. Actualment el monestir és la parròquia de la vila. La vida monàstica no hi ha estat restaurada d'ençà de principis del segle XIX però la dignitat abacial sí que a vegades ha estat donada com a títol honorífic a membres destacats de l'orde benedictí. Un dels darrers a tenir-lo fou el cardenal Anselm Albareda monjo de Montserrat.

I per acabar la nostra estada a

aquest venerable lloc i, de fet, per acabar el nostre dia d'excursió i de convivència, resem les vespres al monestir mateix. Avui, primeres vespres de la solemnitat de la Santíssima Trinitat; el pare Jordi ens llegeix, després de la "lectura breu", la lectura corresponent a les matines de la festa: llum, esplendor i gràcia en la Trinitat i per la Trinitat.

Ja força tard emprenem el retorn a Barcelona, amb una breu parada a Vic per a deixar-hi els mateixos que hi havien pujat al matí. Tots els qui hem participat en aquesta jornada ens sentim joiosos pel dia de què hem gaudit i en donem gràcies a Déu. ∞

• Cripta romànica del segle XI

VIATGE A L'ARAGÛ, A NAVARRA I AL PAS BASC

PER RAMONA SOLANS

Dia 2 de juliol, dissabte

De nou ens trobem oblats i simpatitzants amb el nostre consiliari, el pare Jordi Castanyer, per començar el viatge de vuit dies que ens portarà fins a Jaca, al monestir de la Santa Creu, de monges benedictines, que serà la nostra residència durant aquests dies i des d'on ens arribarem al Pirineu aragonès i navarrès per gaudir de les seves belleses naturals i dels monuments romànics i gòtics que hi anirem trobant. La major part dels membres del grup ens trobem a Barcelona; a Vilanova i la Geltrú se'ns n'hi afegeixen una desena llarga més. Iniciem el nostre camí, ara ja tots junts, amb el rés de Laudes a l'autocar mateix, tal com farem si Déu vol en d'altres dies. L'autocar, conduït pel nostre xofer Josep, que és un més de la colla, corre primer per terres catalanes; en passar pels afores de Lleida contemplem de lluny la Seu vella, amb el seu enlairat campanar, digna de ser visitada en una altra ocasió.

Cap al migdia som ja a Osca, on visitem la catedral, gòtica, començada l'any 1274 per iniciativa de Jaume I el Conqueridor; a l'altar major hi ha un magnífic retaule d'alabastre, de Damià Forment, que ens recorda el de Poblet. La guia ens condueix després, tot passant per diverses placetes i carrers antics, fins a l'església de San Pedro el Viejo,

• *San Pedro de Siresa*

presidida per una enorme imatge de sant Pere, policromada. Dinem a Osca mateix, i poc després reemprenem la nostra ruta.

A mitja tarda arribem a Jaca. Les germanes monges ens reben amablement al monestir. Després d'apostar-nos a les habitacions de l'hostatgeria, nova en molt bona part, tenim encara temps de participar a les Vespres de la comunitat i, just després, de celebrar nosaltres sols l'Eucaristia. Un bonic menjador ens acull a tots a l'hora de sopar; més d'un de la colla preveu aviat, i no s'equivocarà, que hi menjarem bé: senzill, casolà i natural, molt bo. Cloem el dia amb la pregària de Completes.

Dia 3 de juliol, diumenge

Avui celebrem les Laudes i l'Eucaristia juntament amb les monges i amb alguns vilatans que hi

assisteixen. Després d'esmorzar anem a visitar la catedral, romànica, iniciada el segle XI, amb les seves tres naus i els absis corresponents. Ens arribem també fins a la Ciutadella, autèntica fortalesa que domina la ciutat, amb el seu amplí i profund fossat; però com que no és hora de visites l'hem de contemplar des de l'exterior.

A la tarda anem al monestir benedictí de Leyre, aproximadament a una hora de Jaca; tot vorejant el pantà de Yesa el veiem ja de lluny magníficament assentat sobre la balconada de la serra d'Errando. Tot just arribats a Leyre, i després de fruit del meravellós panorama, una guia ens porta per la Plaça dels Absis i ens invita a entrar a la Cripta. La impressió en passar per la petita porta és la d'un recinte d'estructura angosta a causa de la rusticitat dels seus elements, un

bosc de columnes estranyament de poca alçada, de diàmetres desiguals, que aguanten grans capitells; consagrada l'any 1057, conté al fons la imatge del llegendari sant Virila. Anem després cap a l'església, amb la seva magnífica portalada i l'austera nau, ambdues romàniques; a l'absis central hi ha la imatge de la Mare de Déu de Leyre. A continuació ens dirigim al monestir, on el pare abat, que és català, ens hi rep una bona estona; es mostra molt content de poder parlar amb un monjo de Montserrat i amb la colla d'oblats. Després d'assistir a les Vespres de la comunitat pugem novament a l'autocar i tornem cap a Jaca.

Dia 4 de juliol, dilluns

Avui la nostra sortida ocuparà tot el dia. Ens llevem més aviat i celebrem l'Eucaristia a la capelleta on les monges acaben de resar les Matines. Just després d'esmorzar, en Josep, el xofer, ja ens tel cotxe a punt. Deixem Jaca amb un dia esplèndid però de mica en mica es va ennuvolant i acabem trobant-nos, ja al País Basc, amb el seu característic "xirimiri".

La primera visita que fem, i que serà la més llarga del dia, és al Museu Chillida-Leku, prop d'Hernani. Es tracta de la realització d'un somni llarg temps anhelat per l'autor, fill d'Hernani: crear un gran espai en plena natura on pugui ser exposada

• Museu Chillida Leku

permanentment bona part de la seva obra, feta normalment de peces de grans dimensions a base sobretot de ferros i granits. El clima i la impressió que resulten de la integració del paratge natural, dominat per faigs, roures i magnòlies, i l'austeríssima obra de Chillida, feta de grans volums, sempre suggerents, que transmeten no pesantor sinó agilitat, són veritablement màgics, irrepetibles. Hem fet dos grups, acompanyat cadascun per una guia que molt pedagògicament ens anava fent comprendre i aprofundir l'esperit en certa manera místic que movia l'artista. La visita guiada ha comprès tant la passejada per entre el bosc i els prats, sempre trepitjant la flonja i humida gespa, com l'entrada i l'estada al "Caserío la Balaya", enorme masia típica de la regió que Eduardo Chillida, que també era arquitecte, va adquirir per poder-hi mostrar, un cop la va buidar gairebé totalment, moltes peces de dimensions més reduïdes o que no poden romandre a l'exterior. Aquest edifici, tal com el deixà l'artista, amb l'espai que hi crea a base de formes i de lluminositats naturals, ja és en ell mateix una autèntica escultura. Al final podem encara veure un vídeo que mostra l'autor treballant sol al seu taller i, amb l'ajut d'artesans, en grans obradors i fonerías.

Feta una quinzena de quilòmetres arribem a Sant Sebastià, on hem de dinar. Malgrat plànols, ajut d'urbans i trucades d'auxili als qui ens esperem no hi ha manera d'arribar amb autocar al lloc indicat. Les angúnies, però, queden sobradament compensades perquè tenim l'ocasió de fer voltes i més voltes pels barris més bonics de la ciutat, talment enfilats en un bus turístic: contemplem edificis molt

notables, passeigs amb magnífics arbratges, recorrem el riu ara per una banda ara per l'altra, voregem des de força amunt un bon tros de costa, amb el cantàbric, avui un xic enfadat, als nostres peus... Finalment, després de deixar l'autocar, ens cal encara baixar uns bons trams d'escala per arribar, una hora més tard del previst, al restaurant "Aquarium", dit així perquè es troba dins mateix de les instal·lacions de l'aquari de la ciutat, en ple barri dels pescadors. Tot el neguit ens passa quan palpem l'amabilitat del xef i, més encara, quan ens adonem que el menjador és un esplèndid mirador: l'ample mar encabritat just sota nostre, al davant i més enllà el Mont Ygüeldo amb la coneguda escultura "El peine del viento" de Chillida, on per manca de temps no ens serà possible d'arribar-nos-hi. Havent dinat, ja a mitja tarda, fem una bonica passejada ran de port i de mar fins a l'Ajuntament; allí, no al lloc on l'havíem deixat, ens espera l'autocar.

De retorn a Jaca fruïm d'un capvespre meravellós; l'autovia queda enlairada i, sota nostre, tot és immensa verdor, amb mil matisos, només trencada pel vermell de les teulades de les masies i poblets. És un goig contemplar-ho!

Dia 5 de juliol, dimarts

Avui serà un dia sobretot de natura: al matí anirem a la vall d'Hecho i a la tarda a la vall del Roncal. Com que no ens cal sortir tan aviat fem les Laudes i l'Eucaristia amb les monges, com sempre celebrada conjuntament pel pare Jordi i per mossèn Arcadi Llagostera, prevere de Vilanova i la Geltrú que enguany forma part de la colla.

Sortim en la mateixa direcció de

quasi cada dia, però aviat, després de travessar el riu Aragón, trenquem a la dreta per a enfilem la vall d'Hecho. El dia és lluminós i la vegetació, exuberant. Al cap de pocs quilòmetres comencem a guanyar alçada; l'autocar ha de passar per una carretera cada vegada més estreta i amb impressionants penya-segats a la nostra dreta per on, a gran profunditat, el riu Aragón saltirona entre les roques; l'espectacle urgeix de no badar per no perdre's cap detall. No les tindriem totes si no fos per la perícia comprovada del nostre xofer i perquè ens ha assegurat que coneix l'indret i sap que més endavant, tot i que res no ho fa preveure, podrem girar. En efecte, arribem a una petita clariana on, a més de poder maniobrar, tenim la sorpresa que el riu, fins ara engorjat, passa al nostre nivell tot mansoi i banyat pels raigs del sol que s'obren pas entre el fullam dels arbres. Més d'un, i més d'una, s'atreveixen a posar-hi els peus... L'aigua hi és clara, tranquil·la, transparent. Quina meravella!

Novament a l'autocar tirem avall. A mig camí fem una parada a

Siresa, poblet que de l'antic monestir de Sant Pere conserva l'església romànica de grans dimensions; és de visita obligada. Té una única nau, presidida per una imatge de la Mare de Déu del segle XIII; als braços del creuer hi ha diversos retaules, sobretot barrocs. Al migdia, just a l'hora de dinar, som novament a Jaca.

Havent dinat, i després de descansar una estona, novament agafem la mateixa ruta, però ara ens cal anar un xic més enllà de la vall d'Hecho; vorejat una vegada més el pantà de Yesa, poc abans d'arribar al trencall que diumenge ens dugué a Leyre, girem també cap a la dreta per endinsar-nos a la vall del Roncal, en certa manera paral·lela a la que hem recorregut al matí, no tan estreta però igualment impressionant.

Arribem al poble de Roncal; parem just davant l'oficina d'Informació i Turisme on ja teníem emparaulada la projecció d'un interessant reportatge sobre la flora i la fauna de la regió així com també sobre les seves tradicions i festes populars. En sortir-ne és evident una pressa col·lectiva, quasi

un abraonament, en direcció a una botiga... de formatges! L'adquisició que hi fem és més que notable. I altra vegada carretera amunt, per tal de poder contemplar des de posicions més altes tant la vall on ens trobem com d'altres com ara la de Belagua. La natura, però, encara ens reservava una sorpresa, un regal inesperat: un ramat de bous bloqueja al llarg d'uns cent metres tota l'amplada de la carretera, que aquí ho és prou perquè la vall és molt oberta. La traça i la rapidesa amb què els dos gossos, sota les ordres del pastor, van arraconant el ramat just perquè l'autocar pugui avançar lentament per un costat ens meravella; de l'autocar estant donem les gràcies al pastor i li preguntem quans caps mena...: uns dos mil! D'aquí una estona, en retornar, tindrem ocasió de reviuir la mateixa escena. Fets uns quants d'aquells revolts típics d'un port de muntanya, tan tancats i costeruts, i per més que ja devem ser a prop de la frontera amb França, decidim girar cua atès que ens cal refer el llarg camí fins a Jaca. L'espectacle als nostres peus i horitzó enllà és imponent. Feta una breu parada per les fotografies de rigor tirem avall. En travessar el poble de Roncal fem una petita marrada per a arribar-nos al mausoleu de Julián Gayarre, fill del poble, obra escultòrica molt notable del valencià Benlliure.

Arribem al monestir de Jaca –ja comencem a poder dir el “nostre” monestir– un quart més tard de l'hora prevista per al sopar; les “nostres” germanes monges es mostren del tot comprensives. Havent sopat fem una estona de tertúlia i de comentari de tanta bellesa com avui ens ha estat donat de veure, i resem completes.

Dia 6 de juliol, dimecres

Dia sencer a Roncesvalles; dia

• Roncesvalles

complet, doncs, lluny de Jaca. Com ens va passar abans-d'ahir sortim amb bon sol però a mesura que ens acostem al nord el dia s'enfosqueix, novament ens rep el "xirimiri" i acabarem trobant boira i tot, la qual cosa no solament no ens molesta sinó que ens dóna l'oportunitat de viure el clima més propi d'aquests paratges.

Roncesvalles té el seu fonament en la poesia. La fabulosa cançó de Rotllan esmenta quinze vegades aquest topònim com l'escenari d'una batalla entre cristians i musulmans a l'època de Carlemany i en la qual mor Rotllan. A partir de l'any 1132 comença la brillant història de l'Hospital de pelegrins de Roncesvalles; tots els edificis que hi perduren actualment, alguns tanmateix mig arruïnats, han tingut i alguns continuen tenint el seu sentit al servei del pelegrinatge a Sant Jaume de Compostel·la: dormitoris, menjadors, refugis, infermeries, capelles... L'ambient que s'hi respira és de pelegrinatge: joves i grans, a peu o en bicicleta, que hi arriben, que hi descansen o que es disposen a emprendre novament el camí; de fet cada dia,

de l'autocar estant i sobretot els matins, n'hem vist diversos en plena marxa; avui els trobem en un lloc clau.

Acompanyats per una guia encetem la visita per la sitja de Carlemany, o Sancti Spiritus, actualment cementiri del veïnat. És un capella funerària de planta central establerta sobre una tosca cripta molt profunda parcialment plena de restes humanes, considerada com el lloc d'enterrament que Carlemany va fer fer per als soldats morts en la batalla de Roncesvalles. Durant l'edat mitjana va servir de sepultura per als pelegrins que morien allí

mateix o ben a prop. D'aquí passem a l'església Col·legiata de Santa Maria, feta edificar pel rei Sanç el Fort; la façana, posterior, fou restaurada el 1940; a l'interior hi ha l'enlluernadora imatge de la Verge, escultura de fusta de cedre xapada de plata. A continuació entrem a la sala capitular, del segle XIV, que allotja l'enorme mausoleu del rei Sanç el Fort. Havia estat cavaller croat a la batalla de "las navas de Tolosa" el 1212. D'aquesta batalla, representada en una gran vidriera, va portar les cadenes que hi ha al darrere d'una reixa i que la tradició lliga a l'escut de Navarra. Dinem a "La Posada". I abans de marxar de Roncesvalles, però no encara cap a Jaca, visitem el Museu-Tresor, que compta amb exquisides pintures, escultures, llibres i sobretot orfebreria.

Tenim la frontera força a prop; i malgrat el plugim i que el dia s'enfosqueix a causa d'una espessa boira, no renunciem a arribar-nos fins a Saint Jean-Pied-du-Port, ja dins l'estat francès. La carretera passa per paratges frondosíssims, entre boscos amb espessos brancatges; però el que més ens admira, tot travessant un parell de veïnats, són els balcones i les finestres i diversos parterres coberts i farcits de magnífiques hortènsies blaves i liles.

Saint Jean-Pied-du-Port és el típic poble fronterer, amb turistes amunt i avall de carrers i botigues; el nucli més antic, emmurallat, té el seu encant; i l'església, molt digna tant arquitectònicament com pastoralment. I novament cap a Roncesvalles i cap a Jaca, tot passant una vegada més pel "nostre amic" l'embassament de Yesa, on el sol ja lluu, i dedicant una estona al rès de Vespres tot donant gràcies a Déupel dia que ja s'acaba.

Dia 7 de juliol, dijous

Seguint el costum dels dies que tornem a Jaca a l'hora de dinar perquè repartim les sortides entre el matí i la tarda, abans d'esmorzar hem celebrat les Laudes i l'Eucaristia amb la comunitat. La visita programada per al matí és al monestir de San Juan de la Peña. El darrer tram de pujada i la situació mateixa dels edificis són impressionants. Quan hi arribem ja ens hi espera el guia, que ens anirà conduint pels diversos recintes: l'església mossàrab del segle X, el gran panteó i l'església romànica construïda damunt la mossàrab, amb la roca de la muntanya que hi fa de bòveda, amb els tres absis romànics, el del mig dels quals conté una reproducció del sant Grial... Després passem al claustre, autèntica meravella, amb els seus esculpits capitells dels segles XII i XIII: la creació, escenes dels patriarques, la infància de Jesús i la seva vida pública, i molts d'altres que el guia ens explica.

A continuació fem uns pocs quilòmetres més amunt fins arribar al monestir nou, ara en obres, en un paratge menys agrest, més assolellat, construït fa uns pocs segles ran d'un incendi que ocorregué en el que acabem de visitar. Tot passejant per un flairós

camí enmig del bosc arribem a l'anomenat "mirador del Pirineu", des d'on gaudim d'una panoràmica privilegiada, amplíssima, de la serralada pirinenca. Ens hi estem tanta estona com ens permet el nostre horari. Ens cal ser puntuals a Jaca. Tanmateix no podem estar-nos, tot baixant, de fer una parada i una breu visita a l'antic monestir de Santa Cruz de la Serós, on fins l'any 1553 havia residit la comunitat de monges benedictines abans de traslladar-se a Jaca, on és encara actualment i on nosaltres som tan ben acollits aquests dies. Únicament en queda l'església, amb una portalada molt bonica, i la torre campanar. Les monges van agrair que ens haguéssim parat en un lloc històricament tan estimat per elles.

A la tarda sortim cap a Sangüesa, poble del qual es diu que té un monument a cada carrer. També aquí comptem amb una guia prèviament contactada. Iniciem a visita a l'església de Santa Maria la Real, monument nacional d'ençà del 1889 i considerada una de les obres romàniques més importants de tots els temps.

Les nombrosíssimes escenes representades a la portalada ens traslladen fàcilment, entre d'altres moments bíblics, al degollament dels innocents, a la presentació de Jesús al temple, al judici final... L'església té tres naus; l'absis central conté un retaule plateresc presidit per la imatge de la Mare de Déu de Rocamador. Visitem també l'església de San Salvador, del segle XIV, i la de Santiago, en la qual admirem l'enorme estàtua de pedra de l'apòstol descoberta tot just fa quaranta anys.

Deixem Sangüesa i ens dirigim a Javier, amb el seu majestuós castell, tot i que ja sabem que no el podrem visitar perquè hi estan fent

obres; el contemplem de fora estant, amb el pensament que si Déu vol demà passat molt probablement podrem visitar-ne un, de castell, encara més impressionant. Avui també ha estat un dia ple. Estem contents de tot el que hem vist. Ho recordarem?

Dia 8 de juliol, divendres

Aquest penúltim dia del nostre viatge el passarem altra vegada sencer lluny de Jaca. Al llarg de la ruta anem trobant, com quasi cada dia, unes esteles de color blau amb la llegenda "Camino de Santiago" com també, és clar, molts pelegrins que les van seguint. La primera parada la fem a Santa Maria de Eunate, petit temple de planta octogonal construït al segle XIII, aïllat de qualsevol nucli de població; està envoltada per una galeria porticada, com una mena de claustre, que li dona una original bellesa. En la llunyania, i pràcticament emmarcats entre els arcs de la galeria, es veuen els molins d'energia eòlica que coronen la Sierra del Perdón: insòlita imatge del passat i del futur de Navarra!

A continuació anem a Puente la Reina; hi entrem passant per l'imponent pont romànic de set ulls, sobre el riu Arga, que dona nom a aquesta localitat fundada per Alfonso el Batallador la importància de la qual li ve del seu emplaçament estratègic en una antiga cruïlla de camins cap a Santiago. La mateixa guia que ja ens ha rebut a Eunate ens condueix per dins el poble fins a l'església de Santiago el Mayor, construïda el segle XII per bé que del primitiu edifici sols resten les dues esplèndides portalades romàniques; l'interior guarda valuosos retaules d'estil rococó. Passem després a l'església del Crucifijo, d'origen

templari; té dues naus, l'una romànica i l'altra gòtica, unides per dos pilars octagonals; conté la imatge de Nuestra Señora de las Huertas i un crucifix gòtic del segle XIV. L'església de San Pedro Apóstol completa el que hem visitat del patrimoni històric d'aquesta interessant ciutat.

I finalment arribem a Estella-Lizarrar, just a l'hora que teníem previst de dinar. Avui, però, aquest àpat se'ns ha allargat tant que la visita a la ciutat l'hem de fer un xic de pressa, amb menys temps del que caldria. Veiem l'església de San Pedro la Rúa, construïda sobre un pujol, amb la portalada d'inspiració musulmana i un bell claustre romànic del qual queden dues galeries amb uns capitells que ens exhibeixen talles de gran delicadesa. Tot baixant l'escalinata de l'església ens apareix davant per davant el noble edifici del Palau dels Reis de Navarra, dins del qual hi ha actualment el museu dedicat al pintor Gustavo de Maeztu.

El temps ens ha corregut més ràpid del que voldríem; tanmateix, veiem que ni que sigui per poca estona ens podem arribar fins al monestir de Santa María la Real de Irache, a dos quilòmetres d'Estella. Es tracta d'un antic cenobi benedictí del segle X convertit en universitat des del 1555 fins a la invasió francesa. L'església conserva un absis romànic; el claustre és plateresc. L'amabilitat del senyor que en té cura ens permet, tot i haver-hi arribat a punt de tancar, de donar una bona ullada a tot el recinte i d'endur-nos-en, doncs, una molt bona impressió. El camí de retorn ja ens és del tot familiar: l'embassament de Yesa, l'encimbellat poblet de Berdura, el pont sobre el riu Aragón... i l'entrada pels carrers i placetes de Jaca fins al nostre

monestir de benedictines.

Dia 9 de juliol, dissabte

S'acaba l'estada a Jaca. Després de celebrar l'Eucaristia esmorzem i, deixades les habitacions i baixades les maletes, ens acomiadem de les monges, tan amables i disponibles amb cadascun de nosaltres al llarg de tots els dies. Nosaltres en marxem contents i agraïts, i amb la impressió que també elles estant contentes d'haver-nos acollit a casa seva i més animades a fer rendir la magnífica hostatgeria de què disposen però que, fins ara i llevat de poquíssimes excepcions, únicament havien ofert a grups femenins i, encara, només els mesos d'estiu en què elles estan més alliberades del servei a l'escola que tenen.

La ruta que hem escollit és la que ens acosta a Loarre. Ja d'un bon tros lluny n'albirem el castell, talment com si ens traslladéssim uns segles enrere. Deixem el poblet, i per una ruta plena de giragonses anem enlairant-nos notablement fins arribar prop del castell, que es troba just al capdamunt d'una enorme mola. Ens trobem amb una impressionant fortalesa, que data del segle XI. Des de l'any 1906 és monument nacional, un dels més extraordinaris del romànic espanyol. La part més antiga és la torre de la Reina, de planta rectangular. La muralla que l'encercla, de grans dimensions, causa també una forta impressió. L'església és d'una sola nau dividida en dues parts que continua en una mena d'absis semicircular; la llum hi entra a través de belles finestres amb fines columnetes, i disposa d'una boníssima acústica natural. A partir d'aquí l'accés als diversos sectors del castell, amb escales i més escales d'amplades molt diverses i a vegades força verticals i aèries, es fa

més difícil, de manera que alguns de nosaltres no s'arrisquen a continuar, però els qui ho hem fet hem gaudit encara de racons interessants i des del cim de tot hem pogut contemplar un extens panorama de l'Alt Aragó. Un cop tots retrobats fem unes quantes fotos al peu de les grans torrasses del castell que donaran crèdit de la nostra estada en aquest lloc.

Som ja altra vegada a l'autocar, que va avançant en direcció a Barbastre, on dinem, i a la tarda seguim cap a Barcelona. Poc abans d'arribar a Vilanova i la Geltrú, on ja començaran els comiats, mossèn Arcadi ens adreça la paraula a tots per agrair-nos, en nom també de la seva germana, els bons dies que han passat amb nosaltres; i ens dóna a cadascun una estampa de sant Arcadi feta pel pare Oriol M. Diví de Montserrat.

Al cap de poca estona som ja al carrer Aragó de Barcelona; allí mateix on ens havíem trobat fa vuit dies ara ens acomiadem amb bones abraçades i amb un a reveure si a Déu plau. ∞

• Dibuix a l'aquarel·la: Oriol M. Diví, monjo de Montserrat

NOTIFICACIONS

DOMINICA LAETARE

El matí, després de la Missa Conventual, tingué lloc al Cambril l'entrada d'aquests cinc nous novicis:

Ma. Antònia Aguilar Vernet	de Tarragona
Josep Ma. Codinachs Miralpeix	de Tarragona
Josep Ma. Llauredó Salvat	de Maspujols
Núria Riera Gili	de Moià
Ma. Josefa Rivas Rodríguez	de Barcelona

A la tarda tingué lloc l'Assemblea General d'Oblats, en la qual el P. Abat Josep Ma. Soler ens presentà el P. Jordi Castanyer com a nou Consiliari.

En aquesta mateixa Assemblea, i d'acord amb els nostres Estatuts, tingueren lloc les eleccions de cara a la nova Junta.

Actualment, i tenint en compte allò que prescriuen aquests Estatuts, la nova Junta directiva dels Oblats Benedictins de Montserrat queda constituïda de la següent manera i amb aquests càrrecs:

Consiliari:	P. Jordi Castanyer Bachs
Presidenta:	M. Dolors Tresserras Puig
Secretària:	Faustina Font Graells
Tresorer:	Ramon Borrell Ventosa
Vocals:	Lluís Campos Solé
	Sebastià Grau Fonts
	Jordi Gubern Prat
	Àurea Saldes Mas

Des d'aquí volem agrair el treball i l'esforç que, en bé de la nostra Fraternitat d'Oblats tant en els aspectes de formació com de gestió i d'organització, han realitzat al llarg de tants anys el nostre consiliari P. Lluís Planas i el nostre President Josep Icart.

Informació General: Ma. Dolors TRESSERRAS - Tel. mòbil 656 40 80 57

Faustina FONT - Tel. mòbil 653 34 53 62

Informació Tresoreria: Ramon BORRELL - Tel. mòbil 617 40 80 84

Informació ACULL: Jordi GUBERN - Tel. mòbil 686 21 04 95

ELS NOSTRES DIFUNTS

OBLATS

Rosa Ma. JANSANA vda. CARDONA
Frederic TORRES PADRÍS
Eulàlia FIGUERAS SOLER
Carme NET GRAS
Pilar LIDÓN FALCÓ vda. AUGÉ
Montserrat MARTÍ BAS
Cristina LLANAS SALVÀ
Mercè BRILLAS CARBONEL
Sofia FORNS

FAMILIARS

Josepa CREUS GARRIGA, germana de Joan i
Ma. Teresa CREUS GARRIGA

Teresa TERRADÓ, esposa de Josep FERRERES TENA

Montserrat CASAS, amiga personal d' alguns oblats i que ha compartit amb nosaltres trobades i sortides de convivència.

CALENDARI D'ACTIVITATS 2005

SETEMBRE

- 5** Inscripcions Regla B.- Recés
- 17/18** REGLA B.- RECÉS.
- 26** Inscripcions Exercicis Espirituals

OCTUBRE

- 8/12** EXERCICIS ESPIRITUALS.
A càrrec del P. Jordi Castanyer
Cal portar la Bíblia.
- 31** Inscripcions Trobada

NOVEMBRE

- 12/13** TROBADA per compartir la vida i la fe
- 21** Inscripcions Dominica Gaudete
- 24** Conferència -Eucaristia a
LESTONNAC -20h.

DESEMBRE

- 11** DOMINICA GAUDETE

INSCRIPCIONS: Faustina FONT - Tel. mòbil 653 34 35 62

QUE NO ANTEPOSIN RES ABSOLUTAMENT AL CRIST,
EL QUAL ENS DUGUI TOTS JUNTS A LA VIDA ETERNA.

(RB c. LXXII)

